

Toolkit Evenementen

Maatregelen en tips voor in de praktijk

Versie 1 april 2016
NederlandSchoon

Inhoud

1. Inleiding.....	3
2. Waarom schoon belangrijk is.....	3
3. Hoe NederlandSchoon kan helpen	4
4. Maatregelen en oplossingen.....	4
4.1 De aanpak (per gebied).....	4
De basis op orde.....	4
Team zichtbaar reinigen.....	5
Parkeerterreinen en aanlooproutes	6
Voor publiek toegankelijk gebied (frontstage)	6
Backstage (inclusief op- en afbouw)	6
Food area's.....	6
Camping	6
4.2 Materialen.....	7
4.3 Voorzieningen en diensten	9
4.4 Communicatie op voorzieningen	9
4.5 Communicatie naar publiek (en anderen)	10
5. Tips	10
5.1 Deelnemers/bezoekers	10
5.2 Sponsors en leveranciers	11
5.3 Vrijwilligers.....	11
5.4 Afvalinzamelaar.....	12
5.5 Gemeenten	12
6. Belangrijke links	13

1. Inleiding

Veruit de meeste deelnemers en bezoekers – zo'n 80%, blijkt uit onderzoek - stellen een schoon evenement op prijs. Ook voor andere stakeholders zoals de mensen in de omgeving en sponsoren wordt schoon steeds belangrijker. Hierdoor zijn evenementenorganisatie steeds meer bezig met het schoonhouden van hun evenement. De behoefte aan handige tips en maatregelen groeit.

NederlandSchoon heeft speciaal voor betrokkenen bij evenementen – organisatoren en gemeente - dit document opgesteld ter ondersteuning. De aandachtspunten zijn eenvoudig en makkelijk uit te voeren. Tevens zijn concrete maatregelen en tips opgenomen en wordt inzicht gegeven in de ondersteuningsmogelijkheden van NederlandSchoon.

Op deze manier kan de organisator zich actief als 'Supporter van Schoon' presenteren. Hiermee wordt de missie voor een schoon evenement versterkt, dat uitstraalt op de deelnemers, bezoekers, de vrijwilligers, de lokale bevolking en alle andere betrokkenen.

2. Waarom schoon belangrijk is

Een schone omgeving heeft invloed op de mens. Dat geldt ook voor evenementen:

- ✓ Schoon draagt bij aan het imago van het evenement. Het bevordert een positief gevoel en een prettige leefomgeving. Tevens zorgt het voor draagvlak in de omgeving en bij de vergunningverleners en het maakt het extra aantrekkelijk voor publiek en/of deelnemers om te komen.
- ✓ Een schoon evenement wordt bereikt door met betrokken partijen samen te werken. Dit merken de bezoekers ook. Interactie met bezoekers door bijvoorbeeld zichtbaar schoon te maken, maakt het werk nog leuker.
- ✓ Een bijkomend voordeel van het schoonhouden van het evenement is dat de schoonmaak na afloop sneller klaar is.
- ✓ Van de grond opgeruimd afval is lastiger te recyclen.
- ✓ Zwerfafval kan schade veroorzaken aan flora en fauna. Ook dit is een reden om het evenement schoon te willen houden.

Dus: straal met alle stakeholders uit dat je trots bent op je evenement. Jouw evenement staat daarom voor een schoon evenement, dit werkt positief op de beleving en gedrag van je bezoekers en zorgt voor draagvlak in de omgeving.

Er zijn drie stappen om een schoon evenement te organiseren:

- 1) Vooraf attenderen en committeren van bezoekers, deelnemers en andere betrokken partijen.
- 2) Voorkomen van zwerfafval tijdens het evenement.
- 3) Zorgen voor een schone oplevering na afloop.

3. Hoe NederlandSchoon kan helpen

- ✓ NederlandSchoon kan evenementenorganisatoren helpen met kennis en advies.
- ✓ NederlandSchoon heeft veel ervaring met verschillende soorten voorzieningen. Hiervan is een overzicht in dit document opgenomen.

Uit onderzoek is gebleken dat opvallende voorzieningen, liefst voorzien van een positieve tekst of aanwijzing, het beste werken. De manier waarop via de voorzieningen naar de bezoekers wordt gecommuniceerd gebeurt bij voorkeur met in acht neming van strategieën gericht op de beïnvloeding van gedrag. Het is cruciaal om consistent de 'schoonnorm' te communiceren, zowel middels uitingen (op de voorzieningen) als door zichtbaar schoonhouden tijdens het evenement.

Onderhavig document geeft een eerste aanzet op bovenstaande punten. Is er meer specifieke kennis of advies gewenst op een van deze onderdelen, dan kan contact met NederlandSchoon worden opgenomen.

4. Maatregelen en oplossingen

De afgelopen jaren is er op evenementen al veel uitgetoet en onderzocht. Bekend is welke maatregelen (zoals het plaatsen van extra voorzieningen, communicatie op voorzieningen – bijvoorbeeld met gebruikmaking van Supporter van Schoon - en zichtbaar opruimen) in welke 'gebieden' goed werken en welke gedragsbeïnvloedingsstrategieën kunnen worden ingezet om zwerfafval tegen te gaan en mensen te motiveren zich schoon te gedragen.

Bij evenementen kunnen verschillende gebieden onderscheiden worden:

- ✓ Parkeerterreinen en aanlooproutes
- ✓ Het voor publiek toegankelijk gebied
- ✓ Backstage
- ✓ Food area's
- ✓ Camping

Bij het benoemen van maatregelen en oplossingen is tevens specifiek naar deze gebieden gekeken.

4.1 De aanpak (per gebied)

De basis op orde

- ✓ Zorg voor voldoende voorzieningen:
 - Kies daarbij liever voor meer kleine opvallende bakken dan voor minder hele grote.
 - Plaats de bakken op plekken waar je kunt verwachten dat mensen hun afval kwijt willen en toets die plekken, ook tijdens het evenement.
 - Zorg ervoor dat de bakken er altijd netjes en schoon uitzien en tussentijds worden geleegd, bijvoorbeeld door gebruik te maken van verwisselbare zakken.
 - Gebruik desgewenst de kennis van de leverancier van de bakken als het gaat om de aantallen bakken.

- ✓ In het kader van een duurzaam evenement is stimulering van afvalscheiding belangrijk. Kies voor het kleurgebruik zoveel mogelijk de landelijke kleuren (zie afbeelding). Denk aan de fracties:
 - Plastic (bekertjes) /blik/drankenkartons (PMD)
 - Papier
 - Rest

Restafval	Schoon papier	Plastic verpakkingen	PMD verpakkingen	GFT	Glas
RAL 7016	RAL 5010	RAL 2004	RAL 2004	RAL 6009	RAL 1023
RAL 7012	RAL 5015	RAL 2008	RAL 2008	RAL 6017	
				RAL 6011	

Afhankelijk van welke materialen er worden gebruikt op het evenement en welke afspraken er regionaal gemaakt zijn over het scheiden van afval, zullen de fracties moeten worden aangepast.

- ✓ Werk met verschillende kleuren zakken, zodat ook nog na het uitnemen van de zakken uit de bakken duidelijk is wat de inhoud is. Label ook de verzamelcontainers: bij het inzamelen van de verschillende stromen moeten deze ook duidelijk te onderscheiden zijn.
- ✓ Zorg voor een eenduidige communicatie over de 'schoonnorm'. Denk hierbij aan het principe 'schoon houdt schoon'. Iedereen begrijpt dat een schone omgeving schoon gedrag bevordert. Communiceer in elk geval op de voorzieningen die gebruikt worden en door zichtbaar schoon te maken.
- ✓ Indien het een meerdaags evenement betreft, zorg er dan voor dat zowel het terrein zelf als ook de aanlooproutes naar het terrein en 's morgens spik en span bijliggen. Als er al afval ligt sta je 1-0 achter!

Team zichtbaar reinigen

- ✓ Zorg voor een team voor zichtbaar reinigen, dat zichtbaar opruimt en afval scheidt. De briefing van het zichtbaar schoonteam is belangrijk: zorg ervoor dat er tijd is voor aanvang van het evenement om dit team, te stimuleren door ze te wijzen op de positieve en belangrijke taak hebben die ze hebben. Maak ze verantwoordelijk voor schoon, afvalscheiding en het tijdig wisselen van zakken. Het is belangrijk dat het team aan het publiek kan uitleggen waarom het evenement schoon belangrijk vindt. Een positieve uitstraling, enthousiaste mensen en een goed verhaal zijn een must om de sfeer erin te houden. Maak afspraken over de gebieden waar ze verantwoordelijk voor zijn.
- ✓ Het liefst zijn de teams zichtbaar reinigen overal actief, van aanlooproute tot het backstage gebied. Zorg ervoor dat er geen half werk wordt geleverd: liever een deel van het terrein heel goed schoonhouden, dan de teams zo te versnipperen dat het beoogde doel – een schoon evenement – alsnog niet wordt bereikt. Als er al keuzes moeten worden gemaakt, dan is het raadzaam de foodarea's in elk geval te reinigen.

Parkeerterreinen en aanlooproutes

- ✓ Een schone aankomst zet de positieve toon voor het gedrag van de bezoekers. De beleving van het evenement begint dus al op de parkeerterreinen en de aanlooproutes (vanaf openbaar vervoer). Begin daar met de 'schoonaanpak' en communiceer daar ook over.
- ✓ Bepaal de hoofd-looproutes over het parkeerterrein en de aanlooproutes van het parkeerterrein of de openbaar vervoer halte (of station) naar het evenemententerrein.
- ✓ Gebruik langs deze route bijvoorbeeld afvaleilanden (enkele kliko's die middels een frame aan elkaar zitten), beugels met zakken of andere voorzieningen, afhankelijk van wat het beste past.

Voor publiek toegankelijk gebied (frontstage)

- ✓ Ook op het terrein zelf zullen looproutes zijn. Hiervoor geldt dezelfde aanpak als de aanlooproutes: zet voorzieningen neer daar waar veel mensen langlopen.
- ✓ Soms staan afvalbakken het beste midden in het looppad. In grote drukte gaan mensen immers niet naar de zijkant van de mensenstroom om iets weg te gooien. Ze komen daar simpelweg niet. Kies derhalve wel voor voorzieningen die goed de stroom mensen begeleiden en die goed zichtbaar zijn ook als het heel druk is (door hoge bebording).

Backstage (inclusief op- en afbouw)

- ✓ Het backstage gedeelte is alleen toegankelijk voor de crew. Hierdoor is het makkelijker om met afvalscheiding aan de slag te gaan. Instrueer de crew hoe het evenement hiermee wenst om te gaan.
- ✓ Faciliteer de crew door grote containers neer te zetten alvorens met de opbouw wordt begonnen. Haal deze containers pas weg als de afbouw afgerond is.
- ✓ Reserveer voldoende ruimte voor de diverse containers (fracties) indien er van afvalscheiding sprake is. Zorg ervoor dat er ook voldoende ruimte is om deze containers te verrijden om ze te kunnen legen tijdens het evenement.

Food area's

- ✓ Plaats de voorzieningen nabij de uitgiftepunten van de horeca. Voorzieningen (ringen met zakken) aan de tafeltjes minimaliseren de drempel om afval netjes weg te gooien.
- ✓ Goed onderhoud van de bakken / zakken en zichtbaar schoonhouden zijn met name hier belangrijk, omdat met name dit gebied snel kan vervuilen. De ervaring leert dat zien schoonmaken er voor zorgt dat een bezoeker ook zelf zijn eigen rommel netjes opruimt.

Camping

- ✓ Initieer een 'groene camping', d.w.z. laat mensen bewust kiezen voor een 'groene', opgeruimde camping. Door die keuze committeren ze zich hieraan waardoor ze bewust beter hun eigen rommel opruimen.
- ✓ Ondersteun dit met de aanwezigheid van personen vanuit de organisatie die zich hier actief mee bezig houden (zoals bijvoorbeeld een 'campingburgemeester' en met zichtbare opruimhulpen).
- ✓ Begin op een deel van het terrein met dit initiatief, zodat mensen een keus hebben. Bij succes kan het 'groene' deel elk jaar wat groter worden.

- ✓ Faciliteer de bezoekers zo goed mogelijk; ze moeten ook de mogelijkheid hebben hun afval op een goede manier weg te gooien.
- ✓ Is er sprake van een nieuw evenement met een camping of een nieuwe camping op een bestaand evenement, stel 'schoon' dan meteen als de norm en communiceer hierover met de bezoekers.
- ✓ Check de ervaringen bij collega-evenementen. Er zijn al hele goede ervaringen met een groene camping. Green Events kan hier meer informatie over geven.

4.2 Materialen

Er is een onderscheid gemaakt in materialen die vanuit NederlandSchoon kunnen worden geleverd en materialen die via derden kunnen worden gehuurd of gekocht.

Webshop materialen NederlandSchoon (<http://www.webshopschoon.nl/>)

		
Supporter van Schoon afvalzakken	Grijpers	Afvalring
		
Handschoenen	Banier Supporter van Schoon	Vlag Supporter van Schoon
		
Peukenbakjes (Barkadera's)		

Naast deze standaard materialen kan NederlandSchoon helpen bij communicatie-uitingen in de Supporter van Schoonstijl. We maken daarbij gebruik van de gedragsbeïnvloedingsstrategieën. Voor speciale evenementen kunnen wij onze Supportershome inzetten (onder voorbehoud / in overleg). Meer weten, neem dan contact met ons op (<https://www.nederlandschoon.nl/over-nederlandschoon/contact>).

		
<p>Voorbeeld: Bord voor boven afvalbakken</p>	<p>Inzet Supportershome</p>	<p>Wielertenuue Supporter van Schoon</p>

Materialen te bestellen bij derden.

		
<p>Afvaleiland 2 containers</p>	<p>Afvaleiland 6 containers</p>	<p>'Geleidende' duobak met bovenbord</p>
		
<p>Team zichtbaar reinigen</p>		

4.3 Voorzieningen en diensten

Er is een aantal bedrijven die diverse diensten verlenen om een evenement schoon te houden.

Hieronder volgt een opsomming.

- ✓ Container Totaal → levert afvaleilanden met bovenbord (zowel koop als huur). Er zijn grote eilanden (3 tot 6 kliko's) en kleine (2 kliko's) te verkrijgen, maar ook afvalhaltes (een paal met signing en ronde beugels waar zakken in gehangen worden) en losse beugels. De afvaleilanden zijn eventueel ook te verkrijgen in de Supporter van Schoon stijl. Deze partij kan desgewenst ook schoonmaakteams leveren of zorgen voor een totaalaanpak (complete ontzorging).
- ✓ Trash Prevent Company → leveren zogenaamde Festibins (Sail). Kan ook het schoonmaken op locatie verzorgen. Werken in principe alleen met verhuur van hun bakken. De buitenzijde van de bak is naar wens te ontwerpen en meerdere keren bruikbaar.
- ✓ Webu → heeft ervaring met het schoonmaken en –houden van evenementen. Faciliteren van alleen het leveren van bakken tot en met complete ontzorging.
- ✓ Regionale afvalbedrijven zoals Regionale afvalbedrijven (zoals DAR, Circulus Berkel, Rova, en RD4) en commerciële bedrijven als van Gansewinkel kunnen totaalpakketten leveren, variërend van afvaleilanden tot en met zichtbaar schoonmaken. Aandachtspunt hierbij is een duidelijke takenomschrijving en afspraken over de inzet, alsmede het controleren of hetgeen is afgesproken ook echt gedaan wordt.
- ✓ U kunt met de gemeente overleggen of de gemeente voorzieningen kan aanschaffen die ze kan toepassen bij meerdere evenementen. Dit wordt uitgelegd in paragraaf 4.5.

Bovenstaande lijst is slechts een handreiking. Er zijn uiteraard andere partijen die deze voorzieningen en diensten ook kunnen leveren.

4.4 Communicatie op voorzieningen

- ✓ Zorg voor een heldere, positief gestelde boodschap op de voorzieningen, die aangeven wat de bedoeling is.
- ✓ Ten behoeve van de herkenbaarheid is het aan te bevelen het Supporter van Schoon platform te gebruiken. Dit is bij veel mensen al bekend en wordt geassocieerd met 'schoon'.
- ✓ Gebruik borden boven afvalvoorzieningen, deze zijn ook nog goed zichtbaar als het heel druk is en lenen zich voor extra communicatie gericht op verbeteren van het gedrag.

- ✓ Banieren en vlaggen zijn beschikbaar (webshop NederlandSchoon). Deze kunnen de boodschap ondersteunen.
- ✓ Het Supportershome is een leuke gadget tijdens een evenement. Ook deze ondersteunt de boodschap van 'schoon'.
- ✓ Eigen communicatie boven afvalvoorzieningen is ook mogelijk, evenals een combinatie tussen het evenement en Supporter van Schoon. Dit is maatwerk. Voor meer informatie, neem contact op met NederlandSchoon.

4.5 Communicatie naar publiek (en anderen)

- ✓ Neem in je PR aanpak mee dat het om eens schoon evenement gaat, communiceer dat bijvoorbeeld in een persbericht.
- ✓ Zet social media in om vooraf over het schone evenement te communiceren met je doelgroep. Tijdens het evenement kun je social media inzetten om bijvoorbeeld een ludieke schoonmaak actie onder de aandacht te brengen.
- ✓ Grote evenementen hebben vaak een eigen website. Het is aan te bevelen om vooraf te communiceren over het schone evenement. Communiceer over welke maatregelen er worden genomen en wat er van bezoekers wordt verwacht.

5. Tips

Bij een evenement zijn veel partijen betrokken. Een organisator dient met al deze partijen rekening te houden en hier afspraken mee te maken. In onderstaande opsomming is per betrokken partij een aantal tips gegeven, die bijdragen aan een schoon evenement.

5.1 Deelnemers/bezoekers

- ✓ Committeer de deelnemers/bezoekers vooraf van je communicatie-uitingen aan het schone evenement. Verwelkom de deelnemers bijvoorbeeld per mail en communiceer vooraf dat bijna alle bezoekers/deelnemers een schoon evenement willen: dus 'afval in de afvalbak'.
- ✓ Bevestig dit met merk/icoon op deelnamegadgets zoals startnummer, armbandjes, etc. Deze staan dan ook voor een schoon evenement.
- ✓ Wijs publiek/bezoekers tijdens het evenement via borden en vrijwilligers op het schone evenement en het gebruik van de afvalbakken.
- ✓ Maak een meldpunt (telefoonnummer) bekend of gebruik social media (Twitter), die bezoekers kunnen gebruiken voor calamiteiten of om aan te geven dat er, ondanks alle maatregelen, toch nog iets opgeruimd moet worden.
- ✓ Vraag deelnemers achteraf aan te geven waar ze afvalvoorzieningen misten en/of waar ze onvoldoende vindbaar waren (bijvoorbeeld via

mailevaluatie van het evenement) en neem goede adviezen over. Vraag ze ook om de positieve punten aan te geven!

5.2 Sponsors en leveranciers

Daag sponsors en leveranciers uit om ook in hun uitingen te laten zien dat zij voor een schoon evenement gaan. Bespreek en regel vooraf:

- ✓ Voorkom het gebruik van flyers en gadgets die snel als afval eindigen.
- ✓ Gebruik duurzame materialen en eventueel hardcups.
- ✓ Natuurlijk kunnen sponsors meedenken over het voorkomen van (zwerf)afval, zoals het uitdelen van gesponsorde flesjes zonder dop tijdens sportevenementen, om te voorkomen dat de doppen zwerfafval worden.
- ✓ Zorg ervoor dat de omgeving van stands (kraampjes / uitgiftepunten) ook tijdens het evenement schoon wordt gehouden. Dit kan door voldoende afvalbakken te plaatsen, sponsors zelf verantwoordelijkheid te geven om overlopende afvalbakken te voorkomen en door tussentijds eventueel afval op te ruimen.
- ✓ Stel als regel in dat stands schoon moeten worden opgeleverd. Werk bijvoorbeeld met een borgsysteem, zodat er ook daadwerkelijk controle plaatsvindt.
- ✓ Spreek een heldere rolverdeling af tussen medewerkers van de sponsors, vrijwilligers en de afvalinzamelaar.
- ✓ Laat sponsors aangeven wat er aan afval te verwachten is, zodat er in ieder geval genoeg afvalvoorzieningen zijn. Spreek met horeca-uitgiftepunten af welke materialen er worden gebruikt. Indien gewenst moeten hier ook de afspraken over recycling worden gemaakt.
- ✓ Laat sponsors het publiek actief betrekken bij de afvalverzameling, bijvoorbeeld via informatieborden.

5.3 Vrijwilligers

- ✓ Bespreek vooraf het gastheerschap dat vrijwilligers op het evenement vertegenwoordigen. Ook tussentijds afval opruimen hoort daarbij. Zij houden als vanzelfsprekend hun omgeving schoon.
- ✓ Laat weten dat als zij zichtbaar opruimen dit een hele positieve voorbeeldwerking heeft. Uiteindelijk hebben zij hierdoor na afloop minder werk te doen!
- ✓ Maak de vrijwilligers makkelijk herkenbaar voor het publiek. Zorg ervoor dat er voorzieningen zijn die hierbij helpen, zoals leuke herkenbare kleding, handschoenen en voldoende afvalzakken.
- ✓ Zorg ervoor dat ieder team vrijwilligers een leider heeft. Deze persoon staat in contact met de leiding van de organisatie en de afvalinzamelaar.
- ✓ Regel hoe samen met de afvalinzamelaar en de vrijwilligers het gebied schoon wordt opgeleverd. Houd hierbij rekening met een straal van 300 meter om het evenement en van minimaal 500 meter van de routes naar en van het evenement.
- ✓ Evalueer na afloop de gang van zaken met de vrijwilligers en stimuleer ze om verbeterpunten door te geven.

5.4 Afvalinzamelaar

- ✓ Betrek de afvalinzamelaar op tijd en laat hem meedenken vanuit het perspectief van bezoekers, deelnemers en vrijwilligers (dus niet alleen vanuit eigen operationele overwegingen).
- ✓ Zorg voor kaarten waarop de locaties voor afvalvoorzieningen worden aangegeven en de aan- en afvoerroutes na en eventueel tijdens het evenement. Stem dit onderling goed af zodat hierover geen onduidelijkheid is.
- ✓ Maak vooraf een inschatting van de hoeveelheid en het soort afval dat te verwachten is. Hierop kun je inspelen door bijvoorbeeld afvaleilanden voor gescheiden afval te plaatsen.
- ✓ Gebruik gekleurde zakken voor afvalscheiding, om ook 'aan de achterkant' e.e.a. goed te laten verlopen.
- ✓ Vraag de afvalinzamelaar om voldoende goed zichtbare afvalbakken op voor bezoekers/deelnemers logische plekken. Vraag hen om mee te helpen de zichtbaarheid van voorzieningen te vergroten. Hiervoor kunnen ze borden, vlaggen en/of stickers gebruiken.
- ✓ Benadruk het belang om overlopende afvalbakken te voorkomen. Zakken uit volle bakken moeten makkelijk verwisseld kunnen worden.
- ✓ Bepaal met de afvalinzamelaar een centraal afvalpunt waar de verschillende posten hun volle zakken kwijt kunnen en hoe deze indien gewenst tussentijds worden opgehaald.
- ✓ Kijk ook waar buiten het terrein zelf afvalvoorzieningen geplaatst moeten worden (parkeerplaatsen en toegangs- en uitvalswegen).
- ✓ Maak van tevoren afspraken over de nacontrole van de genomen maatregelen om het terrein schoon te maken en te houden.

5.5 Gemeenten

- ✓ Deel met de gemeente de aanpak voor een schoon evenement inclusief de controle na afloop. Heeft de gemeente een eigen afvaldienst en/of veegdienst? Maak dan afspraken over de eventuele inzet tijdens het evenement en bij oplevering.
- ✓ Stem communicatie over het evenement af met de gemeente en benut ook hun kanalen, zoals de gemeentelijke website en plaatselijke huis-aan-huisbladen.
- ✓ Vraag de gemeente indien relevant om een plattegrond van het gebied. Deze kun je als uitgangspunt gebruiken voor de uitwerking van de plannen.
- ✓ Supporter van Schoon is het publieksplatform dat door NederlandSchoon in het leven is geroepen om mensen op te roepen zelf ook een steentje bij te dragen aan een schoner Nederland. Het platform wordt steeds bekender en kent veel volgers op social media. Uitingen over schoon worden volgens een vaste stijl en uitstraling gecommuniceerd met het publiek (de bezoeker). Omdat dit platform inmiddels bij veel mensen bekend is en geassocieerd wordt met schoon, is het zinvol dit platform ook op het evenement te gebruiken. Je gebruikt dan de bekendheid en de herkenbaarheid van het platform. Voor meer informatie kan contact opgenomen worden met NederlandSchoon.

6. Belangrijke links

- ✓ Raadpleeg ook de Kenniswijzer zwerfafval voor meer informatie over schoon en schone evenementen: http://www.kenniswijzerzwerfafval.nl/gouden-tips?field_gt_category_tid=174.
- ✓ Kijk op de evenementenpagina van Nederlandschoon voor inspiratie: [https://www.nederlandschoon.nl/wat-jij-kan-doen?field_place_type_tid\[0\]=49](https://www.nederlandschoon.nl/wat-jij-kan-doen?field_place_type_tid[0]=49).

